

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ

ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ο.ΚΑ.ΝΑ

***Πρόληψη και Εκπαίδευση της Κοινότητας
κατά των Εξαρτησιογόνων Ουσιών***

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ:

ΚΑΡΑΚΙΚΕ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ, Α.Μ.15737

ΚΑΤΣΙΒΑΡΔΕΑ ΕΛΕΝΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, Α.Μ.14500

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΤΣΟΥΡΑΜΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΟΚΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ

1.1. Η έννοια και η σημαντικότητα της πρόληψης.....	6
1.2 Ενημέρωση, Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση.....	8
1.3 ΟΚΑΝΑ: Έναρξη δράσεων πρόληψης.....	9
1.4 Η πρόληψη και οι ομάδες στόχος του ΟΚΑΝΑ.....	11
1.5 Μεθοδολογία.....	12
1.5.1 Μεθοδολογία Εντόπισης Μελετών και Εργασιών.....	13

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΚΑΜΠΑΝΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ

2.1 Καμπανιες Ενημέρωσης.....	14
2.1.1 Καμπάνια "Μαλακά-Σκληρά"	14
2.1.2 Καμπάνια "Εξαρτάται"	15
2.1.3 Καμπάνιες "Η επανένταξη μας αφορά όλους" και "Εθισμένοι στη ζωή"	17
2.2 Εκδηλώσεις.....	17
2.3 Ο ΟΚΑΝΑ στον Τύπο.....	24
2.3.1 Δημοσιεύσεις στον Τύπο.....	24
2.3.2 Εκδόσεις.....	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

3.1 Τα Κέντρα Πρόληψης.....	29
3.2 Το Κέντρο Εκπαίδευσης και Εποπτείας.....	33
3.3 Η Βιβλιοθήκη του ΟΚΑΝΑ.....	33

3.4 Εθελοντισμος.....	34
-----------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΘΝΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

4.1 Διεθνή Προγράμματα και Υπηρεσίες.....	36
---	----

4.2 Εθνικά Προγράμματα και Υπηρεσίες.....	39
---	----

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	44
--------------------------	-----------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	46
--------------------------	-----------

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο ΟΚΑΝΑ από την αρχή της λειτουργίας του θεώρησε σημαντικό το ρόλο της πρόληψης στο κομμάτι της καταπολέμησης των ναρκωτικών. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε τις δράσεις πρόληψης όπως είναι η ενημέρωση και η εκπαίδευση της κοινότητας κατά των εξαρτησιογόνων ουσιών.

Ξεκινάμε αναλύοντας τον όρο πρόληψη ,τι σημασία του και την σημαντικότητα του. Συνεχίζουμε αναφέροντας τον ρόλο του ΟΚΑΝΑ στην κοινωνία, τις δράσεις του ,τους τρόπους πρόληψης που χρησιμοποιεί ο συγκεκριμένος οργανισμός και γενικότερα το έργο του στον χρόνο. Γίνεται λεπτομερής αναφορά των κέντρων πρόληψης του ΟΚΑΝΑ και αναφορά της δράση του στον τύπο. Ο ΟΚΑΝΑ μέσω των καμπανιών του ενημερώνει για να προλάβει την κατάχρηση, αλλά και βασικός στόχος του είναι η καταπολέμηση του στίγματος με επανένταξη του ατόμου. Δράσεις ενημέρωσης του πληθυσμού επιτυγχάνονται και μέσω του Τύπου και των εκδόσεων ενώ η συμμετοχή σε εθνικά και διεθνή προγράμματα αποτελεί σκαλοπάτι για την επίτευξη του στόχου του ΟΚΑΝΑ. Ο εθελοντισμός περιγράφεται ως αναγκαιότητα. Τέλος η έρευνα της ιστοσελίδας του ΟΚΑΝΑ για το κομμάτι της πρόληψης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι μέσω της προληπτικής δράσης του δεν επιτυγχάνει την οριστική επίλυση του προβλήματος αλλά την πρόληψη της εκδήλωσής του.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην Ελλάδα, το φαινόμενο της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, ως κοινωνικό πρόβλημα, εκδηλώθηκε κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 1980. Μέχρι αυτήν την περίοδο αφορούσε περισσότερο τα όργανα της κρατικής εξουσίας και εκδηλωνόταν κυρίως στις μεγάλες πόλεις. Η αντιμετώπιση του την εποχή εκείνη, αφορούσε περισσότερο τις αστυνομικές αρχές παρά την επιστημονική κοινότητα. Οι επιδημιολογικές έρευνες ήταν μηδαμινές, μεγάλη σημασία δινόταν στην καταστολή των χρηστών, μέσω αστυνομικών μέτρων, σε μια προσπάθεια αποφυγής εμπλοκής τους με τον υγιή πληθυσμό (Μαλλιώρα Μ., 2002).

Συγκεκριμένα οι πρώτες οργανωμένες προσπάθειες πρόληψης στην χώρα μας ξεκίνησαν στις αρχές τις δεκαετίες του 1980, ως απάντηση του προβλήματος της χρήσης ναρκωτικών από τους νέους. Οι περισσότερες πρωτοβουλίες αυτού του τύπου αναπτυσσόταν από διάφορους φορείς και συλλόγους και αποσκοπούσαν στην ενημέρωση δίνοντας έμφαση στους κινδύνους από την χρήση των ναρκωτικών. Είναι άξιο να σημειωθεί πως δεν υπήρχε συντονισμός για τη δημιουργία μιας ολιστικής αντίληψης ενάντια στις εξαρτήσεις (Μαλλιώρα Μ., 2002) .

Σήμερα, το πρόβλημα των ουσιοεξαρτήσεων έχει αποκτήσει μεγάλες διαστάσεις και οι διαθέσιμοι μηχανισμοί που αφορούν την πρόληψη, τα νομικά και θεραπευτικά μέτρα κάνουν μεγάλη προσπάθεια για να τις αντιμετωπίσουν. Μάλιστα πλέον πρόσφατες έρευνες μιλούν για χαμηλό μέσο όρο ηλικίας της πρώτης χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, μόλις στην αρχή της εφηβείας (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά, 2015).

Για αυτό το λόγο η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού γύρω από το πρόβλημα των ναρκωτικών, η εκπαίδευση και γενικότερα η πρόληψη αποτελεί έναν από τους πρωταρχικούς στόχους του Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών στις μέρες μας.

Αφορμή για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας αποτελεί η καταγραφή των δράσεων ενημέρωσης και εκπαίδευσης του ΟΚΑΝΑ για την πρόληψη της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών, συμβάλλοντας στην υιοθέτηση καλών πρακτικών ενσυναίσθησης του προβλήματος για το κάθε άτομο στην κοινότητα.

Η δομή της παρούσας εργασίας αποτελείται από δύο μέρη:

- ✓ Το Γενικό Μέρος όπου περιγράφεται η σημαντικότητα της πρόληψης για τις εξαρτησιογόνες ουσίες, οι βαθμίδες της πρόληψης, ο γενικότερος ρόλος του ΟΚΑΝΑ γύρω από τις προληπτικές δράσεις και η μεθοδολογία.
- ✓ Το Ειδικό Μέρος όπου περιγράφονται συγκεκριμένα οι προληπτικές δράσεις του ΟΚΑΝΑ, μέσω των καμπανιών, των εκδόσεων της ενημέρωσης και της εκπαίδευσης και τα συμπεράσματα.

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΟΚΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ

«Η πρόληψη είναι μια πολύ εκτεταμένη έννοια, είναι φιλοσοφία, στοιχείο νεοουμανιστικής, ανθρωποκεντρικής στάσης, λαχτάρα για την ζωή, γνήσια αγάπη για τον άνθρωπο, ιδιαίτερα για τον νέο, είναι η προστασία, η θωράκιση της πορείας ολόκληρης της ανθρωπότητας προς ειρηνική διαβίωση και δημιουργική καταξίωση».

(Χουρδάκη Μ., 2000) .

1.1 Η έννοια και η σημαντικότητα της Πρόληψης.

Με τον όρο πρόληψη εννοούμε το σύνολο των μέτρων που μπορούν να παρθούν προκειμένου να εμποδιστεί η εμφάνιση μιας διαταραχής, μιας παθολογίας ή μιας κοινωνικής συμπεριφοράς που προκαλεί προβλήματα στο άτομο, την οικογένεια και την κοινωνία. Η πρόληψη αρχίζει όσο πιο έγκαιρα γίνεται με στόχο να προλάβει καταστάσεις που οδηγούν στην ανάπτυξη προβληματικών καταστάσεων

Συγκεκριμένα η πρόληψη στο χώρο των εξαρτησιογόνων ουσιών χωρίζεται στις :

- ✓ Πρωτογενής Πρόληψη: η οποία στοχεύει στην ενημέρωση των ατόμων γύρω από τις εξαρτησιογόνες ουσίες, στην στήριξη της προσωπικότητάς τους και την ενδυνάμωση της αυτοεκτίμησής τους (π.χ. έφηβοι). Απευθύνεται σε άτομα υγιή, στις ευρύτερες ομάδες του πληθυσμού και εκδηλώνεται μέσω καμπανιών, μέσω των ΜΜΕ, μέσω ημερίδων ενημέρωσης και προγραμμάτων εκπαίδευσης κ.α.
- ✓ Δευτερογενής Πρόληψη: η οποία αναφέρεται στην πρόωπη ανίχνευση μιας ήδη αναπτυσσόμενης, αλλά όχι κλινικά ορατής, ασθένειας ή προβλήματος υγείας π.χ. την έναρξη της χρήσης των «μαλακών» εξαρτησιογόνων ουσιών, με τέτοιο τρόπο ώστε μέσω της πρόωπης παρέμβασης να μειώνονται οι ριψοκίνδυνες συμπεριφορές και τα πρώτα συμπτώματα εξάρτησης μέσα από την έγκαιρη παρέμβαση. Αυτό το επίπεδο πρόληψης οδηγεί, στις περισσότερες περιπτώσεις, σε μια αύξηση του αιτήματος για βοήθεια από γιατρούς, φορείς και γενικότερα την επιστημονική κοινότητα. Επιτυγχάνεται μέσω επιστημονικών σεμιναρίων εκπαίδευσης διάφορων επιστημόνων, γιατρών, εκπαιδευτικών και γονέων και μέσω ομάδων δράσης.
- ✓ Τριτογενής Πρόληψη: προλαμβάνει κυρίως την υποτροπή μιας ασθένειας. Στην περίπτωση των ναρκωτικών ουσιών αναφέρεται στην προσπάθεια του περιορισμού των επιπτώσεων των συμπτωμάτων σε φάσεις κυρίως ανεξάρτησης. Αυτό το επίπεδο πρόληψης συνδέεται συνήθως στενά με την θεραπεία. Επιτυγχάνεται μέσω της εκπαίδευσης του επιστημονικού προσωπικού, μέσω των θεραπευτικών ομάδων κ.α. (Vassiliadou M.,2005)

1.2 Ενημέρωση, Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση

Η πρόληψη έχει στοχεύει στο να εμποδίζει την δημιουργία εξαρτημένων ατόμων. Ένα επιτυχημένο μοντέλο πρόληψης επομένως που εφαρμόζεται για την πρόληψη των εξαρτησιογόνων ουσιών βασίζεται στην ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση της κοινότητας και την εκπαίδευση. (Μπένας Π., 1990)

Η ενημέρωση περιγράφεται από δράσεις που αποσκοπούν στην κατάρριψη μύθων και στερεοτύπων σχετικά με την διάδοση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, τα αίτια της εξάρτησης από τα ναρκωτικά, τις επιδράσεις και τις συνέπειες της χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών (βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες). Η ευαισθητοποίηση της κοινότητας επιτυγχάνεται με την αποδοχή της αναγκαιότητας να συμπεριληφθεί η πρόληψη ως μια αποτελεσματική προσέγγιση στην αντιμετώπιση της τοξικοεξάρτησης μέσω ημερίδων, καμπανιών αλλά και του έντυπου υλικού. Η εκπαίδευση συνήθως αποτελείται από:

- ✓ βιωματικά εκπαιδευτικά προγράμματα και ομάδες για παιδιά - εφήβους και ενήλικους που αποσκοπούν στην απόκτηση δεξιοτήτων, οι οποίες ενισχύουν τους παράγοντες προστασίας που εντοπίζονται σε κάθε ηλικία και ομάδα χωριστά και σχετίζονται άμεσα με την ανάπτυξη της τοξικοεξάρτησης.
- ✓ Σεμινάρια και επιμορφωτικοί κύκλοι που αποσκοπούν στην κινητοποίηση επαγγελματιών υγείας και παιδείας και της κοινότητας γενικότερα.
- ✓ Προγράμματα Πρόληψης για την εφαρμογή μεθόδων και στρατηγικών για την πρόληψη των εξαρτήσεων. (ΥΥΚΑ, 2001)

1.3 OKANA: Έναρξη Δράσεων Πρόληψης

«Ο Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (OKANA) ιδρύθηκε με το Νόμο 2161/1993 (έναρξη λειτουργίας το 1995) και είναι αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο, ο OKANA είχε ως κύριους σκοπούς: α) το διυπουργικό συντονισμό, το σχεδιασμό, την προώθηση και την εφαρμογή εθνικής πολιτικής σχετικά με την πρόληψη, τη θεραπεία και την αποκατάσταση των ουσιοεξαρτημένων ατόμων β) τη μελέτη του προβλήματος των ουσιοεξαρτήσεων σε εθνικό επίπεδο, την παροχή έγκυρων και εμπειριστατωμένων πληροφοριών και την ευαισθητοποίηση του κοινού γ) την ίδρυση και την αποτελεσματική λειτουργία κέντρων πρόληψης, θεραπευτικών μονάδων και κέντρων κοινωνικής- επαγγελματικής επανένταξης» (www.okana.gr).

«Ο OKANA από την ίδρυσή του έως τον Μάρτιο του 2013 προσπάθησε να ανταποκριθεί στο διττό του ρόλο ως εθνικού συντονιστικού φορέα και ως φορέα ανάπτυξης υπηρεσιών και προγραμμάτων πρόληψης, θεραπείας και επανένταξης. Τον Μάρτιο του 2013 με τον Νόμο 4139/2013 «περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» οι σκοποί του Οργανισμού άλλαξαν (άρθρο 53), λόγω της θεσμοθέτησης του Εθνικού Συντονιστή (άρθρο 49). Σύμφωνα με τον νέο Νόμο οι σκοποί του OKANA είναι:

α) η συμβολή στο σχεδιασμό, στην προώθηση, στην εφαρμογή εθνικής πολιτικής και προγραμμάτων σχετικά με την πρόληψη της χρήσης και διάδοσης των ναρκωτικών και τη θεραπεία, την επαγγελματική κατάρτιση και κοινωνική επανένταξη των εξαρτημένων από φαρμακευτικές ουσίες ατόμων,

β) η συμβολή στη μελέτη σε εθνικό επίπεδο του όλου προβλήματος των ναρκωτικών για τον εντοπισμό των συγκεκριμένων αιτιών που οδηγούν τα άτομα και ιδίως τους νέους, στη λήψη ναρκωτικών, καθώς επίσης και η συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης-Τράπεζας Πληροφοριών ως προς την εκάστοτε κατάσταση και έκταση του προβλήματος των ναρκωτικών στη χώρα,

γ) η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, κατά τρόπο ενιαίο και επιστημονικά υπεύθυνο, για τις συνέπειες από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, καθώς και η ενθάρρυνση, ο συντονισμός και η εποπτεία κάθε ιδιωτικής πρωτοβουλίας που έχει σκοπό τη συμμετοχή στην αντιμετώπιση του προβλήματος,

δ) η πρόταση και προώθηση αναγκαίων νομοθετικών, κοινωνικών και άλλων μέτρων για την πρόληψη και καταστολή του προβλήματος των ναρκωτικών,

ε) η συνεργασία με αντίστοιχους συντονιστικούς ή ερευνητικούς φορείς σε οργανισμούς και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλους διεθνείς οργανισμούς, η μεταξύ τους ανταλλαγή πληροφοριών και η ενεργός συμμετοχή στις συναντήσεις που αυτοί οργανώνουν, με στόχο την εναρμόνιση της εθνικής πολιτικής προς εκείνη των κοινοτικών και διεθνών φορέων και,

στ) η σύνταξη εκθέσεων για την κατάσταση του προβλήματος σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και για την πορεία των σχετικών εθνικών ερευνών και η κατάρτιση στατιστικών πινάκων με ανάλυση και αξιολόγηση αυτών και η υποβολή τους στο Υπουργείο Υγείας μαζί με προτάσεις για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων» (www.okana.gr)

Συγκεκριμένα για την πρόληψη, ο ΟΚΑΝΑ αναγνωρίζοντας ότι δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική πρόληψη χωρίς την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή – ιδιαίτερα των τοπικών κοινωνιών-, ξεκίνησε το 1995 ένα πρόγραμμα ανάπτυξης σε όλη την

χώρα Κέντρων Πρόληψης σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση αναθέτοντας στο Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΨΥ) την εκπαίδευση επαγγελματιών που θα τα στελεχώνουν (Στεφανής Π.Κ., 2003)

Σήμερα ο ΟΚΑΝΑ, σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, έχει αναπτύξει ένα εκτεταμένο δίκτυο Κέντρων Πρόληψης και Εκπαιδευτικών Κέντρων σε όλη την Ελλάδα που στόχο έχουν να ενημερώσουν, να ευαισθητοποιήσουν και να εκπαιδεύσουν, ενώ παράλληλα, αναπτύσσει ποικίλα προγράμματα στον τομέα της θεραπείας και της κοινωνικής επανένταξης που καλύπτουν τις διαφορετικές ανάγκες των εξαρτημένων ατόμων (www.okana.gr)

1.4 Η Πρόληψη και οι Ομάδες Στόχος του ΟΚΑΝΑ

Η φιλοσοφία της πρόληψης αφορά συγκεκριμένα προγράμματα και διαχέεται στο οικογενειακό, στο σχολικό και στο εργασιακό περιβάλλον και στην κοινότητα. Η πρόληψη οφείλει να ξεκινάει από την οικογένεια και το σχολείο, εκεί που ο χαρακτήρας του ατόμου διαμορφώνεται ουσιαστικά και να φτάνει στο επίπεδο της επιστημονικής κοινότητας (ΟΚΑΝΑ, 2000).

Η εκπαίδευση των νέων και των γονέων, σχετικά με την επικινδυνότητα της χρήσης ουσιών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Η εκπαίδευση των γονέων σε στάσεις και συμπεριφορές που ευνοούν την πρόληψη, είναι απαραίτητη για την μελλοντική θωράκιση του παιδιού απέναντι στον κίνδυνο της ουσιοεξάρτησης. Μετά την οικογένεια, το σχολείο είναι αυτό που αναλαμβάνει το ρόλο της υλοποίησης προγραμμάτων πρόληψης ενάντια στις ουσιοεξαρτήσεις, αφορούν όμως το σύνολο των μαθητών και σε κάποια προγράμματα μάλιστα και των γονέων και των εκπαιδευτικών στο χώρο του

σχολείου, μέσω ομάδων. Ενισχύοντας έτσι τη συνεργατική μάθηση και αντιμετωπίζοντας το σχολείο ως κοινότητα. (<http://synergatiki-mathisi.blogspot.gr/>)

Η ευαισθητοποίηση μέσω της πρόληψης αφορά όλους για αυτό και η φιλοσοφία της πρόληψης διαπερνάει όλες τις δομές κοινωνικοποίησης από την οικογένεια έως τον εργασιακό χώρο, από το σχολείο έως τους χώρους διασκέδασης, την αστυνομία, τα νοσοκομεία και την Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Συνοψίζοντας λοιπόν σύμφωνα με τον ΟΚΑΝΑ είναι αναγκαία η εμπλοκή όλων των φορέων για το συνολικό αποτέλεσμα (ΥΥΚΑ, 2001)

1.5 Μεθοδολογία

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να διερευνηθούν οι δράσεις πρόληψης του ΟΚΑΝΑ με στόχο την ενημέρωση και την εκπαίδευση της κοινότητας. Στα πλαίσια του σκοπού αυτού διενεργήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση στην ελληνική κυρίως βιβλιογραφία, και στην ιστοσελίδα του φορέα ΟΚΑΝΑ ώστε να μελετηθούν διεξοδικά οι προληπτικές δράσεις και τα προγράμματα που προάγουν την ψυχική υγεία του πληθυσμού ενάντια στις τοξικοεξαρτήσεις.

Συγκεκριμένα, στόχος της παρούσας ανασκόπησης είναι i) να εξετάσει τις προληπτικές δράσεις του ΟΚΑΝΑ, μέσω των καμπανιών, του τύπου, των ΜΜΕ της εκπαίδευσης και ii) μέσω των Κέντρων Πρόληψης, του εθελοντισμού και διάφορων προγραμμάτων.

Τέλος, απώτερος στόχος της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει τις προληπτικές δράσεις, συμβάλλοντας στην ευαισθητοποίηση για διαμόρφωση προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής ψυχικής υγείας.

1.5.1 Μεθοδολογία Εντόπισης Μελετών και Εργασιών:

Η αναζήτηση των ερευνών προήλθε κυρίως από τους κάτωθι ηλεκτρονικούς διαδικτυακούς τόπους: GoogleScholar, OKANA <http://www.okana.gr/>, ΥΥΚΑ <http://www.moh.gov.gr/> και από άλλες ιστοσελίδες, από βιβλιογραφικές παραπομπές και άρθρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΚΑΜΠΑΝΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ

2.1.Καμπάνιες Ενημέρωσης

2.1.1 Η ΚΑΜΠΑΝΙΑ "Μαλακά-Σκληρά"

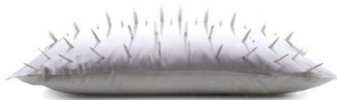
Η πρώτη καμπάνια του OKANA ξεκίνησε το 2001 και ολοκληρώθηκε το 2002. Είχε ως στόχο την πρόληψη της χρήσης ουσιών σε νεαρές ηλικίες και ειδικότερα την κατανόηση των σοβαρών επιπτώσεων της χρήσης κάνναβης, αποβάλλοντας την παιδική αφέλεια που έχει ως αποτέλεσμα την διάκριση των ναρκωτικών σε <<μαλακά>> και <<σκληρά>>(www.okana.gr)

Μήνυμα Τηλεοπτικού Σποτ 1

“Δεν υπάρχουν ακίνδυνα ναρκωτικά. Θα χτυπήσεις ακόμη κι αν πέσεις στα «μαλακά»”.

Μήνυμα Έντυπης Καταχώρησης 1

Θα χτυπήσεις
ακόμη κι αν πέσεις
στα "μαλακά".

Δεν υπάρχουν "μαλακά" και σκληρά νευρικά. Μόνο επιπίδες.

«Θα χτυπήσεις ακόμη και αν πέσεις στα μαλακά»

Μήνυμα Τηλεοπτικού Σποτ 2

Μειώνει τα αντανακλαστικά. Προκαλεί ψυχολογική εξάρτηση και απάθεια. Το χόρτο σε κάνει «φυτό». Μη μασάς!

Μήνυμα Έντυπης Καταχώρησης 2

Το χόρτο σε κάνει «φυτό». Μη μασάς. Η κάνναβη επιδρά στο Κεντρικό Νευρικό Σύστημα με σημαντικές επιπτώσεις στα αντανακλαστικά, στη μνήμη και στην αντίληψη του ατόμου δημιουργώντας ψυχολογική εξάρτηση και απάθεια.

2.1.2 Η ΚΑΜΠΑΝΙΑ "Εξαρτάται"

Η καμπάνια αυτή ξεκίνησε το 2003 και ολοκληρώθηκε το 2004. Έχει σαν βασικό στόχο τον αποστιγματισμό των εξαρτημένων ατόμων και τη μετατροπή των αντιλήψεων της κοινότητας, καθώς είναι απαραίτητο να γίνει ευρέως αποδεκτό ότι τα εξαρτημένα άτομα είναι ασθενείς που χρήζουν άμεσης θεραπείας (www.okana.gr)

Η αρνητικότητα γύρω από τα ζητήματα της χρήσης ουσιών αλλά και της θεραπείας των εξαρτημένων ατόμων, στέκονται συχνά εμπόδιο στην δημιουργία και στη λειτουργία θεραπευτικών μονάδων. Η αλλαγή των αρνητικών κοινωνικών αντιλήψεων και του στίγματος βοηθά σημαντικά στην λειτουργία ικανού αριθμού θεραπευτικών προγραμμάτων για την επανένταξη των ατόμων στην κοινότητα. Με στόχο να ξεπεραστούν τα αδιέξοδα στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών και να υπάρχει για κάθε εξαρτημένο άτομο δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στη θεραπεία (www.okana.gr).

Μήνυμα Τηλεοπτικού Σποτ

«Φοβάται... περισσότερο απ' ό τι εσύ εκείνον Υποφέρει... κάθε φορά που τον απορρίπτεις Εξαρτάται...από τη δική σου βοήθεια .Αντιμετώπισε το χρήστη σαν ασθενή, όχι σαν εγκληματία»

Μήνυμα Έντυπης Καταχώρησης

«Εξαρτάται... από τη δική μας ευαισθησία, κατανόηση και βοήθεια. Ας συνειδητοποιήσουμε

ότι ο χρήστης είναι στην ουσία ασθενής που έχει ανάγκη από θεραπεία- και έτσι να τον αντιμετωπίσουμε. Γιατί, κάθε άνθρωπος που έχει εθιστεί στα ναρκωτικά, μπορεί να γίνει καλά. Από εμάς εξαρτάται»(www.okana.gr)

2.1.3 ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΙΕΣ «Η ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ΜΑΣ ΑΦΟΡΑ ΟΛΟΥΣ» ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ «ΕΘΙΣΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΖΩΗ»

Η καμπάνια «Η ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ΜΑΣ ΑΦΟΡΑ ΟΛΟΥΣ » έλαβε δράση το 2008 και ακολούθησε το 2015 η καμπάνια «ΕΘΙΣΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΖΩΗ». Οι δύο αυτές καμπάνιες είχαν κοινό στόχο, την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου και ειδικότερα των επαγγελματικών φορέων, των επιχειρήσεων και των εργοδοτών σε θέματα προώθησης στην αγορά εργασίας των απεξαρτημένων ατόμων, για την αποτελεσματική επαγγελματική ενσωμάτωση του συγκεκριμένου πληθυσμού. Η επαγγελματική αποκατάσταση αποτελεί έναν από τους βασικότερους παράγοντες για την ολοκλήρωση της θεραπευτικής διαδικασίας των πρώην χρηστών και - ταυτόχρονα- ένα κρίσιμο σκαλοπάτι για την πλήρη κοινωνική επανένταξη ενός ατόμου που έχει απεξαρτηθεί.

Η εκστρατεία αυτή δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του υποέργου «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υπέρ Ειδικών Μειονεκτουσών Ομάδων» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ» (έργο συγχρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) (www.okana.gr)

2.2 Εκδηλώσεις Ενημέρωσης και Πρόληψης

Το **2015** πραγματοποιήθηκαν διάφορες εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση και την πρόληψη κατά των εξαρτησιογόνων ουσιών. Σημαντικές είναι οι εκδηλώσεις των Δομών του ΟΚΑΝΑ για την Παγκόσμια Ημέρα κατά των Ναρκωτικών. Με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας, στις 26 Ιουνίου, οι μονάδες και δομές του ΟΚΑΝΑ διοργανώνουν εκδηλώσεις και συμμετέχουν σε διάφορες δράσεις, με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με το πρόβλημα της ουσιοεξάρτησης (www.okana.gr)

Ακολουθούν αναλυτικά οι Προγραμματισμένες δράσεις των μονάδων για το 2015.

ΑΘΗΝΑ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ :

Στο πλαίσιο της Πράξης ΕΣΠΑ «Προγράμματα στην Κοινότητα και στο Δρόμο (Πρόληψη, Έγκαιρης Παρέμβασης) για τη Μείωση της Ζήτησης Εξαρτησιογόνων Ουσιών», ο ΟΚΑΝΑ διοργανώνει ενημερωτικές δράσεις που περιλαμβάνουν: ενημερωτικό περίπτερο, μουσικά δρώμενα και ζωγραφική.

Στην εκδήλωση συμμετείχε:

η Μονάδα Εφήβων ΟΚΑΝΑ «ΑΤΡΑΠΟΣ» με Εργαστήρι Κατασκευής Κούκλας Κουκλοθεάτρου, το Εξειδικευμένο Κέντρο Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης ΟΚΑΝΑ με φωτογραφίες της Φωτογραφικής Λέσχης «ΣΑΝ ΦΩΣ», το Τμήμα Εφαρμογών Πρόληψης ΟΚΑΝΑ με ενημέρωση-ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού και το Κέντρο Υποδοχής, Ενημέρωσης και Προσανατολισμού ΟΚΑΝΑ με παροχή έντυπου υλικού όσον αφορά στις υπηρεσίες που παρέχει και την ενημέρωση γύρω από τις δράσεις του.

Την εκδήλωση έκλεισε η μουσική Ομάδα Κρουστών του Βασίλη Βασιλάτου του ΕΜΠ (Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο).

✓ ΣΤΑΘΜΟΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

Στην παρούσα εκδήλωση υπήρξε ένα ενημερωτικό περίπτερο και διανομή υγειονομικού υλικού από το προσωπικό της ομάδας streetwork και της Ψυχοκοινωνικής Υπηρεσίας του Σταθμού ΟΚΑΝΑ με τη συνεργασία του Δικτύου Συνεργατών «Οδηγίες Χρήσης» («Θετική Φωνή», «Κέντρο Ζωής», ΚΕΕΛΠΙΝΟ, «Praksis», ΚΠ «ΑΘΗΝΑ-ΥΓΕΙΑ», «Γιατροί του Κόσμου»). Συμμετείχε και η Φωτογραφικής Λέσχης «ΣΑΝ ΦΩΣ» στο Athens Fringe Network.

Τετάρτη 26 Ιουνίου 2013
Παγκόσμια Ημέρα κατά των Ναρκωτικών

Πλατεία Κουμουνδούρου
10:00-14:30
Σας περιμένουμε....

Ενημερωτικό περίπτερο από το προσωπικό της ομάδας streetwork και της Ψυχοκοινωνικής Υπηρεσίας του Σταθμού

ΣΤΑΘΜΟΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ του ΟΚΑΝΑ
Καποδιστρίου 46 Αθήνα Τηλ: 210 5202799, 210 5202899
Τηλεφωνική Γραμμή SOS 1031

Μαζί η φωτογραφική λέσχη ΣΑΝ ΦΩΣ του ΕΚΚΕΕ ΟΚΑΝΑ
Τα Προγράμματα στην κοινότητα και στο δρόμο & Πιλοτικά προγράμματα για μέτρα εναλλακτικής της φυλάκισης

✓ **ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗΣ (ΕΚΚΕΕ)

Στην παρούσα εκδήλωση συμμετείχε η Φωτογραφικής Λέσχης «ΣΑΝ ΦΩΣ» και το Τμήμα Σχεδιασμού και Κατασκευής Χειροποίητων Κοσμημάτων, με έκθεση φωτογραφιών, κατασκευών και κοσμημάτων (στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος ΕΣΠΑ «ΟΚΑΝΑ-Υπηρεσίες κατάρτισης και συμβουλευτικής σε ανεξαρτημένα ή υπό ανεξάρτηση άτομα»)

✓ **ΘΜΦΑΕ ΒΑΡΥΤΗ-ΓΟΥΔΗ**

Στην παρούσα εκδήλωση ήταν ενεργή η συμμετοχή των θεραπευομένων και του προσωπικού με κύριο θέμα την «φροντίδα του εαυτού». Η εκδήλωση περιελάμβανε: την παρουσίαση του έργου της ομάδας μουσικής, τις διαδραστικές, ομαδικές

δραστηριότητες για τους θεραπευόμενους, καλλιτεχνικές δράσεις, ενημέρωση σε θέματα πρόληψης και σωματικής υγιεινής με την ενεργή συμμετοχή ατόμων από την κοινότητα. Παράλληλα συμμετείχε η μουσικής ομάδα της Μονάδας σε συναυλία, στο πλαίσιο του Athens Fringe Festival. Επιπλέον σε συνεργασία με το τμήμα πρόληψης ΟΚΑΝΑ, λειτούργησε ενημερωτικό περίπτερο, όλη τη μέρα.

✓ Δ' ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΘΜΦΑΕ "ΣΩΤΗΡΙΑ"

Η συγκεκριμένη Μονάδα συμμετείχε στο Athens Fringe Festival με το δημιουργικό εργαστήρι «Μην Πετάξεις τίποτα...!», ένα εργαστήρι κατασκευής χρηστικών ή διακοσμητικών αντικειμένων, για ενήλικες, με την αξιοποίηση ανακυκλώσιμων υλικών.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ:

- ✓ Στο πλαίσιο της Πράξης ΕΣΠΑ «Προγράμματα στην κοινότητα και στο δρόμο (πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης) για τη μείωση της ζήτησης και της προσφοράς εξαρτησιογόνων ουσιών», ο ΟΚΑΝΑ διοργάνωσε διήμερο εκδηλώσεων με ενημερωτικά περίπτερα και ποικίλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις (θεατρικά δρώμενα, παιδικά διαδραστικά δρώμενα, μουσικά δρώμενα, χορευτικά δρώμενα, art- graffiti ilias thesaloniki) Μάλιστα έγινε απονομή βραβείων φωτογραφίας σε μαθητές Γυμνασίων Δυτικής Θεσσαλονίκης από το Κέντρο Πρόληψης ΔΙΚΤΥΟ ΑΛΦΑ.
- ✓ Στο πλαίσιο της Πράξης ΕΣΠΑ "Προγράμματα στην κοινότητα και στο δρόμο (πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης) για τη μείωση της ζήτησης

και της προσφοράς εξαρτησιογόνων ουσιών", ο ΟΚΑΝΑ, σε συνεργασία με το Κέντρο Πρόληψης "ΠΥΞΙΔΑ", διοργάνωσαν ημερίδα με θέμα: "Ναρκωτικά: Πρόληψη και Θεραπεία".

- ✓ Στο πλαίσιο των Πράξεων ΕΣΠΑ "Πιλοτικά Προγράμματα εναλλακτικά της φυλάκισης για παραβάτες χρήστες παράνομων ουσιών" και "Αγωγή και Προαγωγή της Υγείας των χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών" - «Δουλειά στο Δρόμο» (Streetwork), ο ΟΚΑΝΑ διοργανώνει εκδήλωση που θα περιλαμβάνει: έκθεση ζωγραφικής, έκθεση έργων του 3ου Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας των Φυλακών Διαβατών Θεσσαλονίκης, Έκθεση Έργων από τα Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης της Εταιρείας προστασίας Ανηλίκων και του Συλλόγου Φίλων Εθελοντών της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων, graffiti action, βιωματικό εργαστήρι με θέμα «Το βλέμμα μου στον άλλον. Η ματιά μου σε μένα. Αλλάζοντας θέσεις» που θα υλοποιήσει η Κρυσταλλία Λεοντιάδου, θεατρική παράσταση από την θεατρική ομάδα «Άρατος», μουσικοχορευτική παράσταση από την ομάδα «ΚΡΟΥΣΗ» και συναυλία στην οποία θα συμμετάσχουν οι: REICE & MABRO ft.ALICIA & DIMAN, DJ CRON, Chinese Basement, Chroma, Rebetrocks.

ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΙΚΤΥΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΤΡΑΣ

- ✓ **Η «15Η ΓΕΦΥΡΑ ΖΩΗΣ»**

Τη 15η ΓΕΦΥΡΑ ΖΩΗΣ «χτίζουν» τα μέλη της Θεραπευτικής Κοινότητας «Γέφυρα» του Δικτύου Θεραπευτικών Υπηρεσιών Πάτρας, διασχίζοντας για δέκατη πέμπτη φορά τη θαλάσσια διαδρομή από το Αντίρριο στο Ρίο. Τα θεραπευόμενα μέλη με την πραγματοποίηση του κολυμβητικού διάπλου, θέλουν να στείλουν στους εξαρτημένους και στις οικογένειές τους το μήνυμα ότι υπάρχει ουσιαστική λύση στο πρόβλημα της εξάρτησης. Η «Γέφυρα Ζωής» αποτελεί πλέον θεσμό για την πόλη της Πάτρας και την ευρύτερη περιοχή, ενώ ταυτόχρονα έχει σημαντική θεραπευτική αξία για τα μέλη της Θεραπευτικής Κοινότητας «ΓΕΦΥΡΑ». Η εκδήλωση θα πλαισιωθεί από μια σειρά παράλληλων δράσεων ,συμμετοχή σε ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, αφισοκόλληση, ανάρτηση πανό.

✓ ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ (ΘΜΦΑΕ ΡΕΘΥΜΝΟΥ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ)

Στην παρούσα Εκδήλωση έγινε ημερίδα με θέμα «Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ – ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΤΑ 10 ΕΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΟΚΑΝΑ ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ».

✓ ΔΙΚΤΥΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Εκδήλωση με θέμα «10 ΧΡΟΝΙΑ ΟΚΑΝΑ ΧΑΝΙΩΝ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ». Η εκδήλωση είχε απολογιστικό χαρακτήρα αναφορικά με το έργο και την προσφορά της Μονάδας Υποκατάστασης Χανίων, ενώ μίλησαν καταξιωμένοι επιστήμονες από το χώρο της θεραπευτικής αντιμετώπισης της εξάρτησης. Παράλληλα, ανακοινώθηκε και η έναρξη λειτουργίας της Μονάδας Εφήβων και της Μονάδας Αλκοόλ του Δικτύου.

✓ **ΘΜΦΑΕ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ**

Στην Εκδήλωση αυτή έγινε ημερίδα με θέμα τις εξαρτήσεις και τη θεραπευτική αντιμετώπισή τους. Ακολούθησε συναυλία από τοπικό συγκρότημα.

✓ **ΘΜΦΑΕ ΛΑΜΙΑΣ**

Στην παρούσα εκδήλωση λειτούργησε ένα ενημερωτικό περίπτερο, όπου εκτός της διανομής έντυπου υλικού τα άτομα της κοινότητας επισκέφθηκαν την έκθεση με χειροποίητες δημιουργίες των μελών της Μονάδας: ξύλινες κατασκευές, γύψινες μάσκες και ζωγραφισμένες πέτρες. Είναι άξιο να σημειωθεί πως τα έργα των μελών προσφέρονταν δωρεάν στους διερχόμενους πολίτες.

✓ **ΘΜΦΑΕ ΚΑΒΑΛΑΣ**

Στην παρούσα εκδήλωση της Μονάδας έγινε ημερίδα του Ιατρικού Συλλόγου Καβάλας, με θέμα «Πρόληψη, αντιμετώπιση και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των εξαρτημένων ατόμων» (www.okana.gr)

Συνοψίζοντας αναφέρθηκαν ενδεικτικά οι συγκεκριμένες εκδηλώσεις για να τονισθεί πως οι εκδηλώσεις γύρω από το θέμα της ουσιοεξάρτησης είναι αποτελεσματικές όταν καλύπτουν γεωγραφικά όλη την χώρα, ξεκινούν από την τοπική κοινότητα και καταλήγουν σε αυτήν, με στόχο να συμμετέχουν σε αυτές επιστημονικοί, κοινωνικοί φορείς αλλά κάθε πολίτης υπό σωστή καθοδήγηση και εποπτεία. Κεντρική ιδέα της πρόληψης και των συγκεκριμένων εκδηλώσεων είναι η ελευθερία και η ατομική ευθύνη.

2.3 Ο ΟΚΑΝΑ στον Τύπο

2.3.1 Δημοσιεύσεις στον Τύπο

Τόσο στον αθηναϊκό τύπο όσο και στον επαρχιακό τύπο υπάρχουν δημοσιεύματα που αφορούν τη δράση του ΟΚΑΝΑ. Αυτά κυρίως αναφέρονται στη δημιουργία νέων μονάδων του ΟΚΑΝΑ, στο έργο και στη δράση του, σε άρθρα μετά από συνεντεύξεις τύπου, σε έρευνες οι οποίες διεξάγονται από τον Οργανισμό, σε φορείς που συνεργάζονται με αυτόν, όπως το ΕΠΙΨΥ, σε συνέδρια και ημερίδες με συμμετοχή του ΟΚΑΝΑ καθώς και στις δράσεις των Κέντρων Πρόληψης ανά την Ελλάδα (Βλ. Πίνακα 1, Δημοσιεύσεις στον Τύπο) (www.okana.gr)

Πίνακας 1. Δημοσιεύσεις 2015 στον Τύπο

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2015

"ΕυΜΕΛεια" για φορείς του έιτζ-Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πρόληψη κατά της ενδοσχολικής βίας-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΛΑΡΙΣΑΣ

Με 200 ευρώ έκαστος επτά απεξαρτημένοι έκαναν το "Σάρωθρον"-Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015

Σε πρακτικές ήπιας αστυνόμευσης θα επιμορφωθούν αστυνομικοί της Αστυνομικής Δ/σης

Κομοτηνής-ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Δράσεις σε σχολεία από "Πρόταση Ζωής" - ΟΚΑΝΑ-ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΒΟΛΟΥ

180 Βολιώτες σε θεραπεία υποκατάστασης-TΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Διαδικτυακή εξάρτηση για πολλούς εφήβους-ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ιωάννινα: Εκπαίδευση αστυνομικών σε πρακτικές ήπιας αστυνόμευσης εξαρτημένων ατόμων-ΗΧΩ ΑΡΤΑΣ

Αντίσταση στις εξαρτητικές συμπεριφορές-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΛΑΡΙΣΑΣ

Έστειλαν μήνυμα για καθαρές απόκριες χωρίς ουσίες-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

Θεσσαλονίκη: αύξηση των εξαρτημένων από ηρεμιστικά και υπνωτικά, Απολογισμός του Προγράμματος Προαγωγής Αυτοβοήθειας-ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Έρευνα για τη χρήση ουσιών στα σχολεία της Λακωνίας-ΛΑΚΩΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Εκατοντάδες εξαρτημένοι στα Χανιά-ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Οι κίνδυνοι των εξαρτησιογόνων ουσιών στον ανθρώπινο εγκέφαλο-ΡΕΘΕΜΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2015

Σύλλογος "ΓΕΦΥΡΑ"-Ενημερωτικό περίπτερο-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Δράσεις πρόληψης στο ΚΕΠΕΠΨΥ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Έρευνα με ανησυχητικά στοιχεία για τη νέα γενιά-ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Σεμινάρια για τις εξαρτήσεις από ναρκωτικά και αλκοόλ-ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Διπλασιάστηκαν οι έφηβοι που έκαναν χρήση χασίς-ΕΘΝΟΣ

ΜΑΙΟΣ 2015

Εργαστήρι για την πρόληψη των εξαρτήσεων-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΛΑΡΙΣΑΣ

Διάυλος: βιοματικές παρεμβάσεις στα σχολεία της Λακωνίας-ΛΑΚΩΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2015

Αύξηση χρήσης κάνναβης και νέων ουσιών-ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πυρήνας της επιδημίας ηπατίτιδας C η χρήση ενδοφλέβιων ναρκωτικών-Η ΑΥΓΗ

Ενημερωτική δράση από τον ΟΚΑΝΑ-ΠΑΤΡΙΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Κοινό μέτωπο στη μάχη κατά των εξαρτήσεων-ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Σκληρό κοινωνικό αποκλεισμό βιώνουν τα εξαρτημένα άτομα-ΠΡΩΪΝΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΣ ΣΧΕΔΙΑ: Ενσωμάτωση πρώην χρηστών ουσιών στην αγορά εργασίας-ΤΥΠΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

"Στόχος μας η δημιουργία κοινού φορέα εξαρτήσεων"-ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

"Τα ΜΜΕ να βοηθήσουν στον πόλεμο κατά των ναρκωτικών"-Η ΑΥΓΗ

Μια απόφαση αλλάζει τα πάντα-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Έντεκα βήματα προστασίας των παιδιών από τα ναρκωτικά-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2015

Προγραμματική συμφωνία ΟΚΑΝΑ-Υπ. Προστασίας του Πολίτη - ΑΥΓΗ

Γονείς: επιστρέφουν στα θρανία για τα παιδιά τους - ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015

Φεστιβάλ ζωής ΟΚΑΝΑ στη Θεσσαλονίκη - ΑΥΓΗ

Εθισμένοι στη ζωή - METROSPORT

Μήνυμα ζωής στο Φεστιβάλ του ΟΚΑΝΑ - METROSPORT

Ευαισθητοποιώντας την κοινωνία - ΑΥΓΗ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

Σχολεία δεύτερης ευκαιρίας-ΑΥΓΗ

Εικόνες σοκ στο κέντρο της Αθήνας-ΕΘΝΟΣ

Κοκαΐνη: Γιατί "καίει" το μυαλό;-ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Πηγή από: www.okana.gr)

2.3.2 Εκδόσεις ΟΚΑΝΑ

Ο Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών στα χρόνια λειτουργίας του έχει εκδόσει διάφορα άρθρα τα οποία αναφέρονται στη δράση του και τα προγράμματα ενημέρωσης και θεραπείας που διαθέτει. Συγκεκριμένα είναι τα παρακάτω:

- «ΤΑ ΝΕΟΤΕΡΑ ΤΟΥ ΟΚΑΝΑ 2002-2003». Εκδόθηκε το 2004 και σκοπός του ήταν να παρουσιάσει την πορεία του έργου, την παροχή υπηρεσιών και προγραμμάτων, στατιστικά στοιχεία καθώς και να εισάγει νέες υπηρεσίες και μελλοντικούς στόχους.

- «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (ΟΚΑΝΑ), (ΜΤΦΡ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΘΑΔΟΝΗΣ)». Το συγκεκριμένο άρθρο είναι μετάφραση της εργασίας με τίτλο «Methadone Guidelines», το οποίο εκδόθηκε και κυκλοφόρησε το 2000 από το EuroMethwork με σκοπό να αναφερθεί στην κατάσταση των προγραμμάτων την μεθαδόνης, στα στοιχεία που αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητά της και στα προβλήματα της οργάνωσης των προγραμμάτων (www.okana.gr)

- «ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΟΥΣΙΩΝ – ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΞΙΚΩΣΗΣ», το οποίο αναφέρεται στην επαφή με τον ασθενή, στο στερητικό σύνδρομο και στην τοξίκωση.(ημερομηνία χχ) (www.okana.gr)

- «Η ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΣ 2004-2005». Το εν λόγω άρθρο παρουσιάζει το έργο του ΟΚΑΝΑ, τη διοίκηση, την πρόληψη και τα προγράμματα που διαθέτει (www.okana.gr)

- «ΕΚΘΕΣΗ ΟΚΑΝΑ, ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΤΡΙΕΤΙΑΣ 1999-2002». Εκδόθηκε το 2002 και στοχεύει στην παρουσίαση του ιστορικού δημιουργίας του

Οργανισμού και της λειτουργίας του από το 1995 έως το 1999. Επίσης, αναφέρει νεότερα δεδομένα που κατήθυναν το σχεδιασμό της πολιτικής του, τον προγραμματισμό που έγινε στη χρονική περίοδο 2002-2003, την περιγραφή των υπηρεσιών, την υλοποίηση των προγραμμάτων και τις προοπτικές για το μέλλον (www.okana.gr)

- «ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΔΙΕΤΙΑΣ 2010-2012» (www.okana.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

3.1 Τα Κέντρα Πρόληψης και Εκπαίδευσης

Τα Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας στην Ελλάδα είναι 27(βλ. Πίνακα 2). Εφαρμόζουν προγράμματα πρόληψης, βασισμένα στη φιλοσοφία της αγωγής και της προαγωγής της υγείας, και επιδιώκουν την ευαισθητοποίηση των φορέων και των πολιτών των τοπικών κοινωνιών, με σκοπό την ενεργοποίησή τους στον αγώνα της πρόληψης (www.okana.gr).

Τα Προγράμματα που αναπτύσσουν τα Κέντρα Πρόληψης απευθύνονται:

- ✓ Σε γονείς
- ✓ Σε μαθητές και εφήβους
- ✓ Σε στρατευμένους
- ✓ Σε αθλητικούς συλλόγους και ομάδες
- ✓ Σε επαγγελματίες που έρχονται σε άμεση επαφή με το πρόβλημα (εκπαιδευτικούς, προπονητές, αστυνομικούς, επαγγελματίες υγείας, ιερείς, στρατιωτικούς κ.ά)
- ✓ Σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (παλινοστούντες, πρόσφυγες, μειονοτικές ομάδες, φυλακισμένους κ.ά)
- ✓ Στην ευρύτερη κοινότητα

Οι δραστηριότητες πρόληψης που ασκούν τα στελέχη των Κέντρων Πρόληψης εστιάζονται επίσης στο δίπολο οικογένεια (γονείς - παιδιά) και σχολείο

(δάσκαλοι - καθηγητές - μαθητές) αποσκοπώντας με αυτόν τον τρόπο στην διαμόρφωση ευνοϊκών συνθηκών συνεργασίας και διαλόγου, αντικατάσταση της τιμωρίας με την ανταμοιβή ως μέτρο αξιολόγησης της συμπεριφοράς ενός παιδιού, την μετατροπή της στείρας απομνημόνευσης γνώσεων σε διεργασία μόρφωσης και καλλιέργειας, την αναγνώριση από γονείς και εκπαιδευτικούς της χαράς που περιέχει ο ρόλος και το λειτούργημα τους (www.okana.gr)

Πίνακας 2. Πηγή: www.okana.gr

Κέντρο Πρόληψης Δ. Νέας Σμύρνης και Αγ. Δημητρίου "Ήλιος"	www.kpilios.gr
Κέντρα Πρόληψης Ν. Κυκλάδων	www.thiseaskyklades.gr
Κέντρα Πρόληψης Δ. Αθηναίων	www.kentro-prolipsis.gr
Κέντρα Πρόληψης Δ. Θεσσαλονίκης "Σείριος"	www.kp-seirios.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Αχαΐας	www.kpachaia.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Ηλείας "Παρεμβάσεις"	www.paremvasis.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Καρδίτσας	www.prevkar.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Κιλκίς "Νηρέας"	www.kpnireas.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Λέσβου ΠΟΛΙΟΧΝΗ (Λήμνος)	www.polioxni.gr

Κέντρο Πρόληψης Ν. Λέσβου ΠΝΟΗ (Μυτιλήνη)	www.pnoh-lesvos.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Μαγνησίας ΠΡΟΤΑΣΗ ΖΩΗΣ	www.protasizois.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Ξάνθης	www.prolipsi-xanthi.gr/
Κέντρο Πρόληψης Ν. Σάμου "Φάρος"	www.kpfaros.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Ζακύνθου "Η Στοργή"	www.kpstorgi.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Λωδεκανήσου - Κως "Ιπποκράτης"	www.kpippokratiskos.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Φλώρινας	www.prolipsi.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Χίου	www.prolipsihiou.gr
Κέντρο Πρόληψης Δ. Συκεών "Πυξίδα"	www.pyxida.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Ημαθίας "Πρόσβαση"	www.prosvasimathia.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Ρεθύμνης	www.prolipsis.gr
Κέντρο Πρόληψης Δήμων Καλλιθέας- Μοσχάτου-Ταύρου "Σταθμός"	www.kp-stathmos.gr
Κέντρο Πρόληψης Δήμου Ζωγράφου	www.kepheo.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Ροδόπης	www.prolipsi-komotini.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Πέλλας	www.kporama.gr

Κέντρο Πρόληψης Ν. Ηρακλείου	www.kesan.gr
Κέντρο Πρόληψης Δ. Καλαμαριάς "Ελπίδα"	www.kpelpida.gr
Κέντρο Πρόληψης Ν. Κορινθίας "Δίοικος"	http://kdiolkos.blogspot.gr

Οι στόχοι τους, ανάλογα με την ομάδα στην οποία απευθύνονται και τη διάρκεια της παρέμβασης, είναι:

- ✓ Η ενδυνάμωση, υποστήριξη και εκπαίδευση των νέων ώστε να υιοθετήσουν μια θετική στάση ζωής και να αναπτύξουν δεξιότητες που να αντιστέκονται στη χρήση των εξαρτησιογόνων ουσιών, αλλά και σε άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές (τζόγος, διαδίκτυο κ.α).
- ✓ Η συμβουλευτική και υποστήριξη της οικογένειας με σκοπό την ενίσχυση του γονεϊκού ρόλου και τη βελτίωση της επικοινωνίας.
- ✓ Η ευαισθητοποίηση καθηγητών και δασκάλων σε θέματα πρόληψης, η ενίσχυση του παιδαγωγικού τους ρόλου και η ενδυνάμωση των σχέσεων εκπαιδευτικών -μαθητών.
- ✓ Η ενημέρωση των ενδιαφερομένων για τα υπάρχοντα θεραπευτικά προγράμματα
- ✓ Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας (www.okana.gr)

3.2 Το Κέντρο Εκπαίδευσης και Εποπτείας

Το Νοέμβριο του 2011 στον Νέο Κόσμο ιδρύθηκε το Κέντρο Εκπαίδευσης και Εποπτείας. Το οποίο έρχεται να ανταποκριθεί σε μια μεγάλη ανάγκη τόσο των Μονάδων του ΟΚΑΝΑ όσο και των υπόλοιπων υπηρεσιών και προγραμμάτων, που δραστηριοποιούνται στο χώρο της εξάρτησης των ουσιών (www.okana.gr).

Αποστολή του Κέντρου είναι η παροχή έγκυρων επιστημονικών υπηρεσιών εκπαίδευσης και εποπτείας στις ακόλουθες ομάδες:

- ✓ στελέχη Κέντρων Πρόληψης
- ✓ εργαζόμενοι ΟΚΑΝΑ
- ✓ λοιποί εργαζόμενοι στο χώρο της τοξικοεξάρτησης.
- ✓ ενδιαφερόμενοι να εργαστούν στο χώρο της τοξικοεξάρτησης
- ✓ στελέχη ψυχικής και σωματικής υγείας
- ✓ λειτουργοί δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- ✓ εθελοντές και πρακτικά ασκούμενοι
- ✓ μέλη και στελέχη επιστημονικών συλλόγων, συνδικαλιστικών φορέων, αθλητικών συλλόγων, ΟΤΑ, ΜΚΟ
- ✓ εργαζόμενοι όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων σε σωφρονιστικά ιδρύματα, ένοπλες δυνάμεις, αστυνομία
- ✓ ευρύτερο κοινό

3.3 Η Βιβλιοθήκη του ΟΚΑΝΑ

Στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Εποπτείας του ΟΚΑΝΑ λειτουργεί βιβλιοθήκη, όπου έχουν συγκεντρωθεί όλες οι εκδόσεις του ΟΚΑΝΑ αλλά και επιστημονικά βιβλία, μονογραφίες, ενημερωτικά δελτία, που αναφέρονται σε τομείς όπως η

πρόληψη, η θεραπεία, η επανένταξη και η αξιολόγηση προγραμμάτων, κ.ά. Τα βιβλία αποτελούν το μέσο για να επισκεφτούν οι πολίτες την δομή και να ενημερωθούν (www.okana.gr)

3.4 Εθελοντισμός

Στον OKANA ισχύει από το 2012 Πλαίσιο Προσφοράς Εθελοντικής Εργασίας σε δομές και υπηρεσίες του Οργανισμού.

Η αξιοποίηση εθελοντών από τον OKANA έχει ως στόχο:

- ✓ Την κάλυψη των ολοένα αυξανόμενων αναγκών του Οργανισμού σε επίπεδο τόσο κεντρικού συντονισμού όσο και παροχής υπηρεσιών στις επιμέρους δομές του
- ✓ Την ενθάρρυνση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στην αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (www.okana.gr)

Ο εθελοντισμός είναι απαραίτητη προϋπόθεση επιτυχίας αυτής της προσπάθειας. Στην κατεύθυνση αυτή, τα στελέχη πρόληψης δρουν ως ενεργοποιητές προκειμένου να διευκολύνουν και να ενημερώσουν τις πιο «έτοιμες» κοινωνικές ομάδες (εθελοντές) για να συμβάλλουν στην προαγωγή του πολύμορφου έργου της πρόληψης. Αν και είναι δύσκολο να καθοριστεί το πλαίσιο παρέμβασης και ο τρόπος εκπαίδευσης τους η συμβολή των εθελοντών είναι σημαντική στην εφαρμογή πολιτικών και πρακτικών πρόληψης. Είναι απαραίτητη η δραστηριοποίηση εθελοντών γιατί έτσι διαμορφώνεται αυτόματα μια γέφυρα με την κοινότητα. Δίνοντας την δυνατότητα στους πολίτες να αναλάβουν ενεργό ρόλο και να φέρουν ευθύνη για θέματα που τους απασχολούν.

Υποστηρίζεται από τα Κέντρα Πρόληψης ότι προτείνεται η ανάπτυξη του εθελοντισμού στην Πρόληψη. Παράλληλα σημαντική θεωρείται η ενίσχυση με στόχο την δραστηριοποίηση ομάδων εθελοντών για την προαγωγή της Ψυχικής Υγείας στην τοπική κοινωνία ώστε η πρόληψη να αποτελεί υπόθεση όλων (www.okana.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΘΝΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

4.1 Διεθνή Προγράμματα και Υπηρεσίες

Με βάση τον ιδρυτικό νόμο λειτουργίας του, ο ΟΚΑΝΑ είναι επιφορτισμένος με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συνεργασίες, ως εθνικός συντονιστικός φορέας, με στόχο τον συγχρονισμό της εθνικής πολιτικής με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα. Η συμμετοχή του Οργανισμού στις εκτός Ελλάδας ομάδες εργασίας αποτελεί βασικό σημείο στην πολιτική του και συμβάλλει στο συντονισμό μιας ενιαίας σκέψης και μιας συμβατής με τις σύγχρονες ανάγκες στρατηγικής (www.okana.gr)

Σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ο ΟΚΑΝΑ συμμετέχει σε επιτροπές, ομάδες, δράσεις, προγραμμάτων των:

- Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης για τα Ναρκωτικά και την Τοξικομανία/ ΕΚΠΙΝΤ (European Monitoring Centre on Drugs and Drug Addiction/EMCDDA). Ο ΟΚΑΝΑ - μέσω του ΕΚΤΕΠΙΝ - συμμετέχει ενεργά αποστέλλοντας τακτικά στοιχεία για την ενημέρωση των επιδημιολογικών δεικτών του Ευρωπαϊκού Κέντρου, ενώ παράλληλα συνεργάζεται απευθείας με τις αρμόδιες υπηρεσίες του για την ενημέρωση της ηλεκτρονικής Ευρωπαϊκής Νομικής Βάσης Δεδομένων για τα Ναρκωτικά (ELDD) και το τμήμα της που αφορά την Ελλάδα (www.okana.gr)

- Ομάδα Pompidou του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η Ομάδα Pompidou είναι ένα διακυβερνητικό όργανο αποτελούμενο από χώρες

και όχι από πρόσωπα ή φορείς. Τα μέλη ανέρχονται σε 35 χώρες. Από το 1991 η Ομάδα συνεργάζεται και με χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, που όμως δεν αποτελούν μέλη της Ομάδας. Αποστολή της είναι η επιστημονική μελέτη του προβλήματος των ναρκωτικών και της παράνομης διακίνησης τους και δραστηριοποιείται στους ακόλουθους τομείς: Πρόληψη, Θεραπεία, Ποινική Δικαιοσύνη, Αεροδρόμια και Αεροπλοΐα, Έρευνα, Ηθική, ενώ έχει συστήσει και 2 Δίκτυα, το MedNet (Mediterranean Net) και το ExassNet τα οποία αποσκοπούν στην ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα σε επαγγελματίες του χώρου των εξαρτήσεων καθώς και στην ανάπτυξη συνεργασιών (www.okana.gr) .

- Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)

Προκειμένου τα κράτη μέλη του ΟΗΕ να υποστηριχθούν στις πολιτικές και τις δράσεις τους για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών και του εγκλήματος σε παγκόσμιο επίπεδο συστήθηκε το Γραφείο Των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα (UNODC)

Οι τρεις πυλώνες του προγράμματος εργασίας του UNODC είναι οι εξής:

- ✓ Η Τεχνική συνεργασία για την ενίσχυση των κρατών μελών της Ε.Ε. στην αντιμετώπιση των ναρκωτικών, της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας
- ✓ Η Έρευνα για την ενίσχυση της γνώσης, για την κατανόηση του φαινομένου και τη διεύρυνση της τεκμηρίωσης στο πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής πολιτικών και επιχειρησιακών αποφάσεων για την αντιμετώπιση του προβλήματος

✓ Η Παροχή βοήθειας προς τα κράτη μέλη για την κύρωση και την εφαρμογή των σχετικών διεθνών συνθηκών και την ανάπτυξη και την εναρμόνιση των σχετικών εθνικών νομοθεσιών

- Οριζόντια Ομάδα για τα Ναρκωτικά του Συμβουλίου της Ε.Ε. (Horizontal Working Party on Drugs ή Horizontal Drugs Group / HDG)

Η Οριζόντια Ομάδα για τα Ναρκωτικά του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διαπυλωνική με αντικείμενο την επεξεργασία και προώθηση δράσεων για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών, καθώς και το συντονισμό των δραστηριοτήτων των σχετικών με τα ναρκωτικά επιμέρους Ομάδων Εργασίας σε κάθε έναν από του τρεις Πυλώνες της Συνθήκης για την Ε.Ε. (πυλώνας 1: Πολιτικές της Ε.Ε., πυλώνας 2: Εξωτερική Πολιτική και Ασφάλεια, και πυλώνας 3: Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) (www.okana.gr).

- Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ)

Η Ομάδα Αντιμετώπισης της Χρήσης Ουσιών του ΠΟΥ ασχολείται με τη διαχείριση των προβλημάτων που σχετίζονται με τη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών. Δίνει έμφαση στην ανάπτυξη, τον έλεγχο, και την αξιολόγηση αποτελεσματικών και οικονομικά ωφέλιμων παρεμβάσεων αντιμετώπισης διαταραχών που σχετίζονται με τη χρήση ουσιών καθώς και στη δημιουργία, σύνθεση και δημοσιοποίηση της επιστημονικής γνώσης σχετικά με τη χρήση και την εξάρτηση και τις συνεπαγόμενες κοινωνικές και ιατρικές συνέπειες. Παρέχει δε

υποστήριξη στις χώρες για την ανάπτυξη της απαιτούμενης υποδομής για την αντιμετώπιση των σχετικών προβλημάτων σε όλες τις ευπαθείς ομάδες (www.okana.gr).

4.2 ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΣΠΑ

Ο Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ) έχει λάβει Διαχειριστική Επάρκεια από την Ειδική Υπηρεσία του τομέα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΥτΥΚΑ) για την υλοποίηση χρηματοδοτούμενων έργων τύπου Β (έργα χωρίς τεχνικό αντικείμενο) και τύπου Γ (για ειδικές δράσεις).

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013, έως σήμερα έχουν εγκριθεί και υλοποιούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», Άξονας Προτεραιότητας 13, με συγχρηματοδότηση 85% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 15% από Εθνικούς Πόρους οι ακόλουθες πράξεις (www.okana.gr):

- Καμπάνια ενημέρωσης για τις εξαρτήσεις (όπως προαναφέρθηκαν στο κεφ.1), με στόχο:
 - ✓ Την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού γύρω από το θέμα των εξαρτήσεων.
 - ✓ Την έγκυρη πληροφόρηση των νέων σχετικά με τη χρήση και τους κινδύνους από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών

- ✓ Την πληρέστερη ενημέρωση γύρω από τις υπάρχουσες δομές, πρόληψης, μείωσης της βλάβης, θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης και των υπηρεσιών που προσφέρουν σε ολόκληρη τη χώρα
- ✓ Την καταπολέμηση του κοινωνικού στίγματος των εξαρτημένων και υπό απεξάρτηση ατόμων και η διευκόλυνση της επανένταξής τους στην αγορά εργασίας.

- Πιλοτικά προγράμματα για μέτρα εναλλακτικά της φυλάκισης

Στόχοι:

- ✓ Η εξασφάλιση θεραπευτικών υπηρεσιών για χρήστες που συλλαμβάνονται και η δυνατότητα απεξάρτησης αντί για έκτισης ποινής ώστε ο χρήστης να μπορεί να ακολουθήσει επανενταξιακές διαδικασίες

- Πιλοτικά προγράμματα υποκατάστασης στις φυλακές

Στόχοι:

- ✓ η δυνατότητα απεξάρτησης κατά τη διάρκεια έκτισης της ποινής ώστε ο χρήστης να αποφυλακίζεται «ελεύθερος ουσιών» και να μπορεί να ακολουθήσει επανενταξιακές διαδικασίες
- ✓ η μείωση της χρήσης ουσιών, της υποτροπής, των επικινδύνων συμπεριφορών σε σχέση με τη χρήση ουσιών και συνεπώς μείωση της εξάπλωσης μολυσματικών ασθενειών και της παραβατικής συμπεριφοράς

- ✓ η βελτίωση της ασφάλειας μέσα στις φυλακές μέσα από τη μείωση αποδιοργανωτικών και ιδρυματοποιημένων συμπεριφορών των κρατουμένων
 - ✓ η μείωση των προβλημάτων που σχετίζονται με την χρήση ουσιών στο περιβάλλον της φυλακής (π.χ. διακίνηση παράνομων ουσιών)
 - ✓ η μείωση των θανάτων κρατουμένων από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών.
- Κατάρτιση μελών της αστυνομίας σε θέματα εξαρτήσεων
Στόχος: Το αστυνομικό προσωπικό της Ελληνικής και της Δημοτικής Αστυνομίας να κατανοήσουν και να αντιμετωπίσουν καλύτερα κατά την εκτέλεση του έργου τους τις ιδιαίτερες συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι χρήστες και να εφαρμόσει κατάλληλες πρακτικές.
 - Προγράμματα στην κοινότητα και στο δρόμο
Στόχοι: Υλοποίηση παρεμβάσεων πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης από στελέχη του OKANA και των Κέντρων Πρόληψης με στόχο την προστασία της υγείας του πληθυσμού, τη μείωση της βλάβης και των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων σε ειδικές κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού και ενεργούς χρήστες, την αντιμετώπιση ψυχιατρικών διαταραχών των εξαρτημένων, την πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (www.okana.gr)

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της εξάρτησης από ουσίες (2000-2006), καθορίστηκε πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του OKANA, για την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης στις σχολικές κοινότητες από τα Κέντρα Πρόληψης του OKANA, με το μνημόνιο Συναντίληψης και Συνεργασίας 29 το οποίο υπεγράφη μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας (νυν Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης) και του Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών. Στόχος της υπογραφής του μνημονίου ήταν η ύπαρξη εθνικής πολιτικής πρόληψης με οργανωμένο συντονιστικό μηχανισμό. Με βάση το Μνημόνιο, τα Κέντρα Πρόληψης αναγνωρίστηκαν ως επίσημοι εγκεκριμένοι φορείς παροχής προγραμμάτων πρόληψης της εξάρτησης από ουσίες και προαγωγής της υγείας για τις σχολικές κοινότητες όλων των βαθμίδων (ΥΠΕΠΘ, ΥΥΚΑ, OKANA, 2003).

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Στις 12 Ιουνίου 2002 υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και του Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών 35. Σκοπός αυτού του μνημονίου ήταν η εκπόνηση και η εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης στις στρατιωτικές μονάδες για την προληπτική ενημέρωση των στρατεύσιμων και των οικογενειών τους (ΥΠ.ΕΘΝ.ΑΜ., OKANA, 2002)

Υπουργείο Αθλητισμού

Ήταν απαραίτητη η συνεργασία του Εθνικού Συντονιστή για τα Ναρκωτικά (OKANA) με την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Έτσι δημιουργήθηκαν προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των προπονητών και άλλων επαγγελματιών στο χώρο του αθλητισμού. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το γεγονός ότι σημαντικά πολιτιστικά ή αθλητικά γεγονότα που συμβαίνουν μπορούν να αξιοποιηθούν ως πόλος συσπείρωσης για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου με προσανατολισμό την πρόληψη.

MME

Μέσω των MME επιτυγχάνεται αντικειμενική πληροφόρηση, ενίσχυση της αντίληψης του κινδύνου από την χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και ενδυνάμωση των αντιστάσεων θα πρέπει να προσεγγίζουμε τις ομάδες υψηλού κινδύνου μέσα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (Τηλεόραση, Ραδιόφωνο, Περιοδικά και Εφημερίδες) με εκπομπές που δεν μιλούν μόνο για τα ναρκωτικά. Κύριος στόχος τους πρέπει να είναι η ενημέρωση στα πλαίσια της αγωγής ψυχικής και σωματικής υγείας και όχι μόνο για τα ναρκωτικά (www.okana.gr).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο ΟΚΑΝΑ από το 2005 κατέστησε αναγκαία την πρόληψη για τον περιορισμό των παραγόντων που οδηγούν στη μείωση του φαινομένου. Η επέκταση των δράσεων μέσω καμπανιών, δημοσιεύσεων και καλής χρήσης των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης καθώς και τα Πρότυπα Κέντρα Πρόληψης σε συνδυασμό με την βοήθεια των εθνικών και των διεθνών συνεργασιών οδήγησαν την κοινότητα σε μια νέα διάσταση ασφαλούς ενημέρωσης.

Οι ομάδες των γονέων και η εκπαίδευση των δασκάλων αλλά και των καθηγητών σε προγράμματα πρόληψης θεωρείται αναγκαία προάγοντας την ψυχική τους υγεία. Για παράδειγμα μέσω της εκπαίδευσης των μαθητών σε προγράμματα αγωγής υγείας, οι μαθητές εκπαιδεύονται να φροντίζουν τον εαυτό τους και να αναγνωρίζουν τους επικείμενους κινδύνους.

Συνεπάγεται λοιπόν ότι δεν αρκεί μόνο να στηριζόμαστε στην πρόληψη γιατί όσο πετυχημένη και αν είναι αυτή, πάντα θα υπάρχει ο χώρος και η ζήτηση για την χρήση ουσιών. Χρειάζεται και η Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας μέσω δράσεων και Προγραμμάτων.

Επιπροσθέτως θα ήταν καλό να δημιουργηθούν προγράμματα για την ευαισθητοποίηση απέναντι στα προγράμματα του εθελοντισμού και δημιουργία ειδικού κέντρου για την οργάνωση των εθελοντικών δραστηριοτήτων. Τέλος είναι άξιο να σημειωθεί πως συνοπτικά η φιλοσοφία της πρόληψης αφορά τον άνθρωπο, τις σχέσεις, την επικοινωνία και ότι η έλλειψη αυτών ευνοεί την εξάρτηση και την χρήση ουσιών. Στις μέρες μας λοιπόν πρέπει να ενεργοποιηθούν νέα λειτουργικά δίκτυα, νέες μορφές επικοινωνίας και

συνεργασίας στην «σύγχρονη» πραγματικότητα. Πρέπει να αξιοποιηθεί το διαδίκτυο, όχι η κατάχρηση του αλλά η χρήση του με στόχο την ενημέρωση για το ρόλο των εξαρτήσεων μέσα από ηλεκτρονικές καμπάνιες.

Κλείνοντας το πρόβλημα των εξαρτήσεων απαιτεί την συνεχή επανεξέταση του και την προσαρμογή του στις νέες στρατηγικές και τα νέα δεδομένα. Άμεσος στόχος πρέπει να είναι η επιδίωξη για ταυτόχρονη καταπολέμηση της άγνοιας του πληθυσμού και της δημιουργίας εθισμών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ. (2015). Ετήσια έκθεση 2014: *Η κατάσταση του προβλήματος*

των ναρκωτικών και των οινόπνευματων στην Ελλάδα. ΕΚΤΕΠΝ: Αθήνα, Διαθέσιμο στο: <http://www.ektepn.gr/Documents/PDF/Cover.pdf>

Μαλλιώρα, Μένη (2002) Ο ρόλος της οικογένειας στην πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, Ομιλία στο Διεθνές Συνέδριο: *Οικογένεια στην τρίτη χιλιετία*, Αθήνα 19-21/09 2002.

Μπένας, Παναγιώτης (1990). *Ναρκωτικά: κοινωνικά αίτια, πρόληψη, θεραπεία*, Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Αθήνα.

ΟΚΑΝΑ,(2000). Γενικές Αρχές και Κατευθύνσεις, *Σχέδιο Δράσης ΟΚΑΝΑ 2000 – 2003*, ΟΚΑΝΑ: Αθήνα.

ΟΚΑΝΑ, (2002) *Έκθεση Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών: Απολογισμός έργου τριετίας 1999 – 2002*, ΟΚΑΝΑ: Αθήνα.

ΟΚΑΝΑ, (2004). (α) *Σχέδιο Δράσης ΟΚΑΝΑ 2002 – 2003*, ΟΚΑΝΑ: Αθήνα

ΟΚΑΝΑ, (2004). (β), *Τα νεότερα του ΟΚΑΝΑ 2002 – 2003*, ΟΚΑΝΑ:Αθήνα

ΟΚΑΝΑ, (2005). *Η πορεία μας 2005*, ΟΚΑΝΑ: Αθήνα

Στεφανής Π. Κ., (2003). Οδηγός Υπηρεσιών Πρόληψης και Θεραπείας Ουσιοεξαρτήσεων», *Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής*

Υγιεινής. Ε.Κ.ΤΕ.Π.Ν.: Αθήνα.

Vassiliadou M.,Goldberg D, Tylee A, Christodoulou G., (2004),The Athens Mental Health Promotion Education Programme. *Primary Care Mental Health*, 2:73-76

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ΟΚΑΝΑ, (2002). *Μνημόνιο συναντίληψης και συνεργασίας μεταξύ Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών για την πρόληψη στα σχολεία*, Αθήνα

Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων, ΥΥΚΑ, ΟΚΑΝΑ (2003). *Μνημόνιο συναντίληψης και συνεργασίας μεταξύ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών για την πρόληψη στα σχολεία*, Αθήνα

ΥΥΚΑ, (2001). *Πρόταση για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της Εξάρτησης από ουσίες 2002 - 2006*, Αθήνα.

Χουρδάκη Μαρία , (2000), *Ναρκωτικά-πρόληψη :πρωτογενής τομέας :οικογένεια – παιδεία – Τοπική Αυτοδιοίκηση*, Leader Books, Αθήνα

Ιστοσελίδες:

ΟΚΑΝΑ: www.okana.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ, <http://www.moh.gov.gr>

Φατούρου Μ., Ζαφειρίδης Φ., Πρόγραμμα Σχολεία Πρόληψης

<http://synergatiki-mathisi.blogspot.gr/>